

V Regionalne Forum Ekspertkie podczas XXV Zjazdu Hydrobiologów Polskich

WARSZTAT: Wdrażanie planów dotyczących rozwoju gospodarki wodą na terenach niezurbanizowanych w ramach Lokalnych Partnerstw do Spraw Wody

WARSZTAT 2

Wdrażanie planów dotyczących rozwoju gospodarki wodą na terenach niezurbanizowanych w ramach Lokalnych Partnerstw do Spraw Wody

Lokalne Partnerstwo do Spraw Wody, mające na celu złagodzenie problemów dotyczących zarządzaniem wodą na obszarach wiejskich, jest odpowiedzią na narastające problemy związane z suszą. Od 2021 r. rozpoczęto powoływanie LPW w oparciu o siatkę powiatów w Polsce, na terenie województwa łódzkiego powstaje 21 inicjatyw dzięki staraniom Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach. Istotą warsztatu jest zestawienie doświadczeń badawczych z listą potrzeb Lokalnego Partnerstwa ds. Wody. W trakcie spotkania zebrani uczestnicy będą mieli możliwość przeprowadzenia dyskusji w zakresie wybranego Planu Rozwoju Gospodarki Wodą na terenach wiejskich na lata 2022-2030. Jako obszar prac wybrano powiat kutnowski.

Do udziału w warsztacie zapraszamy uczestników Zjazdu zainteresowanych wypracowaniem projektów wdrożeniowych w ramach realnych zadań realizowanych przez lokalnych interesariuszy związanych z procesami gospodarowania wodą na obszarach rolnych.

PARTNERZY WARSZTATU

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego <https://www.lodr-bratoszewice.pl>
Przedstawiciele Lokalnego Partnerstwa do Spraw Wody powiatu kutnowskiego
PHENO HORIZON <https://phenohorizon.com>

PROBLEMATYKA WARSZTATU

Przeciwdziałanie suszy Ze zgromadzonych danych wynika, że zagrożenie suszą dotyczy całego obszaru powiatu kutnowskiego. Co istotne, powiat kutnowski został zakwalifikowany do 15% powierzchni województwa łódzkiego najbardziej zagrożonych suszą, a w północno-zachodniej jego części zidentyfikowano zjawisko pustynnienia. Związane jest to przede wszystkim z deficytem wód wynikającym m.in. z:

- bardzo niskiej sumy opadów (powiat kutnowski charakteryzuje się najmniejszą sumą opadów w województwie),
- melioracji o funkcji przede wszystkim odwadniającej (system melioracji szczegółowych w powiecie kutnowskim wymaga modernizacji ze względu na zły stan techniczny),
- intensywnej działalności rolniczej.

V Regionalne Forum Ekspertkie podczas XXV Zjazdu Hydrobiologów Polskich

WARSZTAT: Wdrażanie planów dotyczących rozwoju gospodarki wodą na terenach niezurbanizowanych w ramach Lokalnych Partnerstw do Spraw Wody

Powyższe informacje potwierdziły odpowiedzi respondentów, którzy jednogłośnie stwierdzili, iż powiat kutnowski zmagają się z problemem suszy i niesprawnymi systemami melioracyjnymi. W konsekwencji powyższego istnieje uzasadniona konieczność podejmowania działań, mających na celu przeciwdziałanie suszy i poprawy funkcjonalności systemów melioracji, pod względem zapobiegania skutkom tego zjawiska.

Poprawa jakości wód powierzchniowych Diagnoza stanu gospodarki wodnej powiatu kutnowskiego wykazała, że wody płynące przez jego obszar charakteryzują się niezadowalającym stanem ilościowym i jakościowym. Dane zgromadzone przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, wskazują, że 50% Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) obejmujących swym zasięgiem powiat kutnowski odznacza się stanem chemicznym poniżej dobrego. Mimo, że wszyscy respondenci w formularzu wskazali, iż nie mają wiedzy na temat złej jakości wód powierzchniowych w powiecie kutnowskim, aż 75% ankietowanych uznało, że w powiecie występuje problem związany z dostępem do kanalizacji. Potwierdzają to dane Głównego Urzędu Statystycznego, z których wynika, że poziom rozwinięcia sieci kanalizacyjnej w powiecie nie jest na zadowalającym poziomie. Taki stan rzeczy może być jedną z przyczyn złej jakości wód powierzchniowych, ponieważ wszystkie nieoczyszczone ścieki trafiają do środowiska. Kolejną znaczącą przyczyną złej jakości wód powierzchniowych mogą być spływy substancji stosowanych w rolnictwie (nawozy i środki ochrony roślin). W konsekwencji powyższego konieczne jest podjęcie działań mających na celu poprawę stanu jakości wód powierzchniowych poprzez działania ograniczające zanieczyszczenia powstałe jako skutek uboczny działalności rolniczej oraz poprawy efektywności w gospodarce wodno-ściekowej w powiecie kutnowskim.

Przeciwdziałanie powodziom i podtopieniom Z pozyskanych informacji wynika, że powiat kutnowski zmagają się z problemem powodzi i podtopień. Mimo, że mapa zagrożenia powodziowego (ISOK) dla terenu powiatu nie wskazuje na ryzyko powodziowe na poziomie wysokim ani umiarkowanym a w Planach Zarządzania Ryzykiem Powodziowym nie wyznaczono obszarów problemowych dla powiatu kutnowskiego, zjawiska powodziowe zauważalne są w dolinie rzeki Bzury oraz jej dopływów. Ponadto interesariusze biorący udział w spotkaniu warsztatowym i w badaniu ankietowym wielokrotnie odnosili się do omawianego problemu. Ponad połowa ankietowanych (75%) uznała, że w powiecie kutnowskim istnieje potrzeba ograniczenia skali powodzi i podtopień ze strony rzek, a także poprawy wydajności systemów melioracyjnych w celu zapobiegania podtapianiu. 50% respondentów uznała, że w powiecie kutnowskim występuje problem niesprawnych systemów melioracyjnych. Na problem powodzi w powiecie wskazuje również opracowane i obowiązujące studium ochrony przeciwpowodziowej dla rzeki Ochni.

V Regionalne Forum Ekspertkie podczas XXV Zjazdu Hydrobiologów Polskich

WARSZTAT: Wdrażanie planów dotyczących rozwoju gospodarki wodą na terenach niezurbanizowanych w ramach Lokalnych Partnerstw do Spraw Wody

W związku z powyższym w powiecie kutnowskim powinny zostać podjęte działania mające na celu przeciwdziałaniu powodziom i podtopieniom, ze szczególnym uwzględnieniem:

- ograniczenia skali powodzi i podtopień ze strony rzek,
- poprawy wydajności systemów melioracyjnych (przeciwdziałanie zbytniemu podtapianiu),
- poprawy wydajności systemów melioracyjnych (poprawa regulacji w cyklu nawadniająco/drenującym).

Istotne jest zaangażowanie władz, przedsiębiorstw, doradców i społeczności lokalnej w celu wprowadzenia dobrych praktyk oraz zapobieganiu emisjom składników odżywczych i substancji niebezpiecznych do wody, a także zwiększenie interakcji między sektorami i testowaniem rozwiązań, żeby sprzyjać rozwojowi recyklingu składników odżywczych lub wdrożenie modeli biznesowych dla usług ekosystemowych.

PROPONOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA DZIAŁAŃ

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

Fundusz Interreg Baltic Sea Region Interreg Baltic Sea Region 2021-2027 jest źródłem finansowania UE Oferuje, dzięki dofinansowaniu z UE pomaga organizacjom z krajów nadbałtyckich współpracować i realizować ich pomysły. Idee te muszą pasować do jednego z czterech priorytetów tematycznych oraz pomagać w budowaniu:

- społeczeństw innowacyjnych (priorytet 1),
- społeczeństw inteligentnych pod względem wody (priorytet 2),
- społeczeństw neutralnych dla klimatu (priorytet 3)
- zarządzania współpracą (priorytet 4).

Priorytety naboru Programu 2021-2027

Temat: Zrównoważone zarządzanie wodą, Priorytet 2.1. (zgodnie z ogłoszeniem):

<https://interreg-baltic.eu/about/priorities-2021-2027/priority-2-water-smart-societies/2-1-sustainable-waters/>

- **Rozsądne używanie wody** Wdrażanie praktyk związanych z gospodarką wodną w różnych sektorach, w celu racjonalnego wykorzystania wody (np. ponowne wykorzystanie, zatrzymanie, recyrkulacja);

V Regionalne Forum Ekspertkie podczas XXV Zjazdu Hydrobiologów Polskich

WARSZTAT: Wdrażanie planów dotyczących rozwoju gospodarki wodą na terenach niezurbanizowanych
w ramach Lokalnych Partnerstw do Spraw Wody

- **Reedukacja ryzyko zanieczyszczenia wody** Realizowanie dobrych praktyk związanych z gospodarką wodną we wszystkich sektorach w celu zmniejszenia ryzyka zanieczyszczenia spowodowanych poprzez zmianę klimatu (np. erozja wybrzeży);
- **Dostosowanie gospodarki wodnej** Dostosowanie gospodarki wodnej i innych strategii do pojawiających się zanieczyszczeń lub nowych rozwiązań w zakresie eutrofizacji;
- **Przeciwdziałanie skutkom zmiany klimatu** Ponowna analiza procesów planowania w celu zwiększania skuteczności gospodarki wodnej (np. podczas burz, powodzi, susz i niedoboru wód podziemnych), a także opracowanie planów zazieleniania oraz rozwiązań opartych na przyrodzie i rozwiązaniach cyfrowych;
- **Zmniejszenie skali konsumpcji** Działania pilotażowe mające na celu obniżyć konsumpcję oraz sprzyjać zrównoważonej produkcji, żeby zapobiec zanieczyszczeniu wody, np. ograniczenie zużycia tworzyw sztucznych, postępowanie z farmaceutykami.

Opracowanie: Artem Luhovyi, PHENO HORIZON